



การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

EDUCATIONAL PARTICIPATION OF LOCAL ADMINISTRATIONS
IN RAYONG, CHANTHABURI AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์

ของ

พชรภรณ์ สิงห์สุวี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มกราคม 2558

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

EDUCATIONAL PARTICIPATION OF LOCAL ADMINISTRATIONS

IN RAYONG CHANTHABURI AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์

ของ

พชรภรณ์ สิงห์สุรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มกราคม 2558



ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

Educational Participation of Local Administrations

in Rayong Chanthaburi and Trat Provinces

พชรภรณ์ สิงห์สุรี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายตา ประเสริฐภักดิ์)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกลี)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ดร.ประพรรธน์ พลชะชีวะ)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

วันที่...31...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2558

พชรภรณ์ สิงห์สุรี. (2558). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุริย์มาส สุขกสิ กศ.ค. (การบริหารการศึกษา) ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ กศ.ม. (จิตวิทยาและแนะแนว) กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานระดับการศึกษา และเขตจังหวัด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนก
ของแบบสอบถามตั้งแต่ 0.33 - 0.84 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบ
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี
และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา
ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน และด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม
จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) เปรียบเทียบ
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี
และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Pacharapon Singsuree. (2015). **Educational Participation of Local Administrations in Rayong Chanthaburi and Trat Provinces.** Thesis. M.Ed. (Educational Administration).
Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Sureemas Sukkasi Ed.D. (Educational Administration) Chairman

Associate Professor Ampawan Prasertphak

M.Ed. (Educational Psychology and Guidance)

Member

Abstract

The purposes of this research were to study the educational participation of the local administrations and compare the educational participation of the local administrations in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces. The sample consisted of 370 officers who worked under the local administrations in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces. They were classified by work experience, educational background and province. The instruments used were a 5 - rating scale questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results of this research were as follows: 1) The educational participation of the local administrations in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces was at a high level. 2) The officers who had different work experience had participated in the educational administration insignificantly difference. 3) The officers who had different educational background had participated significantly different at .05 in the administration where as they had no difference in participating in sports, recreation, youth activities, religion, culture, tradition and local wisdom. 4) The officers in different provinces had participated in the administration significantly difference at .05 where as there was no different in elementary education, teachers and personnel administration.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร.สุริย์มาส สุขคติ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณบุคลากร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีรวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

พชรภรณ์ สิงห์สุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมติฐานในการวิจัย.....	9
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	การมีส่วนร่วม.....	10
	ความหมายการมีส่วนร่วม.....	10
	ลักษณะการมีส่วนร่วม.....	11
	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม.....	13
	การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	15
	ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	16
	ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	16
	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น.....	17
	หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	20
	นโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี.....	21
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	43
	งานวิจัยในประเทศ.....	44
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	82
วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	96
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	114
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	123
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	127

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตจังหวัด.....	51
2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	56
3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	57
4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	58
5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	59
6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	60
7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	61
8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	62
9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านหลักสูตร โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	63
10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	65
12 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	66
13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	67
14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมอาชีพโดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	68
15 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	69
16 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	70
17 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามระดับการศึกษา.....	71
18 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด.....	73
19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา.....	76
21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา.....	76
22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านหลักสูตร.....	77
23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านกระบวนการเรียนรู้	78
24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา.....	78
25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	79
26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน.....	80
27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านการส่งเสริมอาชีพ.....	80
28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.....	115
30 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.....	124

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ และการศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ ความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เพื่อให้มีความสามารถต่อการปรับตัวในการดำรงชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับโลก ในยุคปัจจุบันซึ่งอาศัยความรู้เป็นฐานในการทำงาน ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว เพราะการศึกษาเป็นการให้ความรู้ เพื่อเป็นอาวุธทางปัญญา สำหรับประชาชนในการนำไปพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง ดังนั้นการพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ เป็นการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง สร้างโอกาสนำมาซึ่งศักยภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ย่อม จำเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ให้ความสำคัญต่อการบริหาร ราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ ในทุกระดับหรือที่เรียกว่า การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ถือได้ว่าเป็นเงื่อนไข และเป็นคุณูแจ สำคัญสำหรับความสำเร็จของการพัฒนาระบบราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของ ประชาชนและเอื้อต่อประโยชน์สุขของประชาชน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคราชการ ที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่น จะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหา ที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคส่วนราชการจะต้อง ดำเนินการให้เกิดขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. 2549 : 3) และนโยบายการศึกษา ถือได้ว่าเป็นนโยบายสาธารณะ ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาจึงเน้นให้ภาครัฐปรับเปลี่ยนบทบาท จากการดำเนินการเองมาเป็นฝ่ายส่งเสริม สนับสนุนให้เอกชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 61)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และจะยิ่งมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 53) ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารการศึกษาท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ส่งผลให้การจัดการศึกษาท้องถิ่นพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการของคนในท้องถิ่น แต่จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 ก : 7)

จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ทั้งหมด 194 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 3 แห่ง เทศบาล (ทต.) 86 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 105 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 31) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในบริบทที่แตกต่างกันไปแต่ละท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีทั้งรูปแบบที่เป็นทางการโดยมีกฎหมายและระเบียบรองรับรูปแบบการแสดงออกโดยจิตสำนึกของการรับผิดชอบต่อชุมชนในลักษณะต่าง ๆ ตามเงื่อนไขของแต่ละท้องถิ่น การจัดการศึกษาโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมจึงเป็นแนวทางที่สามารถบริหารการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความเป็นอยู่และ

การดำรงชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีและทั่วถึง ซึ่งส่งผลให้การจัดการศึกษาท้องถิ่น มีประสิทธิภาพและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (กาญจนา วัฒนสุนทร. 2556 : 165)

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาปรับปรุง และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพ มาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และเขตจังหวัด

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการ ปรับปรุง พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ มีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีงบประมาณ 2557 จำนวน 12,035 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 388 คน ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3,952 คน และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7,695 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีงบประมาณ 2557 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหา กลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 370 คน ประกอบด้วย บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จำนวน 180 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 132 คน จังหวัดตราด จำนวน 58 คน ซึ่งเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้เขตจังหวัดเป็นชั้นในการแบ่ง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1.1.1 ประสบการณ์น้อย

1.1.2 ประสบการณ์มาก

1.2 ระดับการศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.2.2 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.3 เขตจังหวัด ประกอบด้วย

1.3.1 ระยอง

1.3.2 จันทบุรี

1.3.3 ตราด

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งใน 12 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาพื้นฐาน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้ตรงกับความต้องการภายในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ปกครอง

ได้ส่งบุตรหลานหรือบุคคลในความดูแลเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งร่วมกับชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่อง หรือทุพพลภาพที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และผู้ด้อยโอกาสให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสมตรงกับความสามารถของบุคคลนั้น

2. การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการ หรือมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัย การอบรมเลี้ยงดู การให้ศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้ได้รับการพัฒนาการที่มีความเหมาะสมในทุกด้าน

3. คุณภาพมาตรฐานการศึกษา หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องร่วมกับสถานศึกษา กำหนดเป้าหมาย จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระบบประกันคุณภาพ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานชาติ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ระบบบริหารและการจัดการศึกษา หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มาตรฐานอย่างทั่วถึงตามศักยภาพ ความพร้อมความต้องการของท้องถิ่น โดยจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พร้อมทั้งประสาน กระทรวงศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ระเบียบ ประกาศ ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น

5. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาในการวางแผนบุคคลทางการศึกษา ตามความต้องการและตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยจัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งจัดสรรและระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและจัดตั้งชมรม หรือองค์กรวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ

6. หลักสูตร หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องร่วมกับสถานศึกษากำหนด และจัดทำสาระหลักสูตรแกนกลาง และสาระหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความต่อเนื่อง หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบ จากการเรียนรู้นอกระบบ การเรียนรู้ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์ทำงาน พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผล ร่วมทั้งปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวิทยาการในบริบทของสังคมไทย

7. กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องบูรณาการร่วมกับสถานศึกษา บุคคล ชุมชน และองค์กรต่างๆในการจัดการศึกษา ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา โดยการจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม ค่านิยมอันดีงาม พร้อมทั้งสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

8. ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดระบบ วางแผน การจัดสรร สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจให้บุคคล ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรสำหรับจัดการศึกษา และร่วมกันสร้างระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยคำนึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม

9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง จัดให้มีการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรทั้งในด้านผู้ผลิต ผู้ใช้เทคโนโลยี และผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งสามารถประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อใช้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พร้อมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

10. การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน หมายถึง การจัดตั้งและสนับสนุน ให้มีสถานที่เล่นกีฬา ออกกำลังกาย การจัดการแข่งขันกีฬาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งสร้างทักษะพื้นฐาน ความรู้ ความตระหนักด้านกีฬา และการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน

11. การส่งเสริมอาชีพ หมายถึง มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนได้รับการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพ มีการระดมทุนและรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพอิสระในลักษณะเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีการพัฒนามาตรฐานของสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์ให้สามารถออกสู่ตลาดสากล พร้อมทั้งให้มีการจัดระบบการจัดการและสร้างเครือข่ายด้านการตลาด

12. การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การบำรุงรักษา อนุรักษ์ เผยแพร่ จัดกิจกรรม พิธี ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี แหล่งประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ให้ดำรงอยู่ พร้อมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล (ทต.) องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการที่ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ประกอบด้วย

1. ประสบการณ์น้อย หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย
2. ประสบการณ์มาก หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด ที่เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่จบการศึกษาสูงสุดกำหนด 2 ระดับ คือ

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

เขตจังหวัด หมายถึง จังหวัดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัด ประกอบด้วย

1. ระยอง
2. จันทบุรี
3. ตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 5) ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ

1. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

- 1.1 ประสิทธิภาพน้อย
- 1.2 ประสิทธิภาพมาก

2. ระดับการศึกษา

- 2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2.2 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

3. เขตจังหวัด

- 3.1 ระยอง
- 3.2 จันทบุรี
- 3.3 ตราด

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด 12 ด้าน ดังนี้

1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย
3. คุณภาพมาตรฐานการศึกษา
4. ระบบบริหารและการจัดการศึกษา
5. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
6. หลักสูตร
7. กระบวนการเรียนรู้
8. ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
10. การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และ
กิจกรรมเด็กเยาวชน
11. การส่งเสริมอาชีพ
12. การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี
และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมมติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยนี้ไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามเขตจังหวัดแตกต่างกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม
 - 1.1 ความหมายการมีส่วนร่วม
 - 1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม
 - 1.3 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม
2. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.1 ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.2 ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.4 หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.5 นโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยในประเทศ

การมีส่วนร่วม

ความหมายการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547 : 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริง และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

ทำนอง ภูเกิตพิมพ์ (2551 : 3) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละ

หน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วม เป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้น เพื่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนา

เมตต์ เมตต์การุณจิตต์ (2553 ข : 12) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาส ให้ประชาชน เข้าไปมีส่วนร่วมทั้งทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อตนเองและชุมชน

วันชัย โกลละสุด (2553 : 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลในองค์กร หรือต่างองค์กรได้ร่วมกัน เพื่อการจัดงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใดก็ตาม ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหาร เป็นเกณฑ์

สมเดช สีแสง (2553 : 22) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ พนักงานทุกระดับ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการ สำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร(Total Quality Control หรือ TQC)

สมยศ นาวิการ (2553 : 1) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของการให้ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหา ซึ่งอยู่บน พื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ อันถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหาร ให้เข้ากับผู้ได้บังคับบัญชา และต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการ ตัดสินใจ

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ บุคคล ชุมชน กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรม ตั้งแต่ต้น จนสิ้นสุดกระบวนการ เพื่อให้กิจกรรมนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะการมีส่วนร่วม

นักวิชาการกล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2548 : 208) กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมโดยแบ่ง ตามอำนาจหน้าที่ของผู้ร่วมงาน ดังนี้

1. การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือ การช่วยทำกิจกรรม คือ เข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็น การดำเนินการและการติดตามประเมินผล

2. อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นผู้นำ เป็นกรรมการ หรือเป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมแสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วม การมีส่วนร่วมโดยวิธีการพัฒนาความสามารถของประชาชนเป็นเพียงการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมเพียงบางส่วน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 11) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วม มี 5 ขั้นตอนได้แก่

1. การมีส่วนร่วมคิดริเริ่มและตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมวางแผน
3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
4. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ประชุม สุวดี (2551 : 4) ได้กล่าวไว้ถึง ลักษณะเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของบุคคล เกิดจากพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. เป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น จะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการวางแผนการบริหารจัดการ การบริการองค์กรตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

2. เป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้นั้นจะต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้

3. เป็นบุคลากรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัครใจที่จะเข้าร่วมเล็งเห็นผลประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม จะต้องไม่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วมโดยที่ตนเองไม่ประสงค์จะเข้าร่วม

4. เป็นบุคคลที่ต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้มีโอกาสที่จะเข้าร่วม ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และการกำหนดกิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม บุคคลจะต้องมีโอกาสและมีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเอง

เมตต์ เมตต์การุญจิต (2553 ข : 24 - 25) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจำแนกการมีส่วนร่วมไว้หลายลักษณะดังนี้

1. จำแนกตามกระบวนการบริหาร ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การจัดองค์การ การสื่อสาร การประสานงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. จำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสวนาสถะทรัพย์สิน ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมเป็นผู้เชิญชวน และการมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน

3. จำแนกตามระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม

4. จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมโดยตรง และการมีส่วนร่วมโดยอ้อม สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม เป็นการที่บุคคล ชุมชน กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะของการบริหารจัดการหรือสนับสนุน ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายกิจกรรมนั้น ๆ

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

อकिन รพีพัฒน์ (2547 : 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางการแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และการวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผนงาน
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ศกุนต์ สายบุญลี (2547 : 56) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. ส่วนร่วมในการรับรู้ การรับรู้ข่าวสาร เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่จะรู้ข่าวสารความเป็นไปของบ้านเมือง ความรู้หรือวิชาการต่าง ๆ ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม เป็นการตกทอดทางสติปัญญาของมนุษย์จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง และจากสังคมหนึ่งสู่สังคมหนึ่ง อันเป็นสิ่งสาธารณะ

2. ร่วมคิด จากการได้รับรู้ นำมาสู่การขบคิด พิจารณา มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เสาวนา แลกเปลี่ยนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณภาพ

3. ร่วมตัดสินใจ การมีโอกาที่จะตัดสินใจรับหรือไม่รับกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและชีวิตของตนเอง อันถือว่าหากมนุษย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันแล้ว ผลที่เกิดขึ้นย่อมเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการกับปัญหา เกิดความรักความหวงแหน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และต้องดูแลรักษา ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด

4. ร่วมวางแผนและดำเนินการ การวางแผนร่วมกัน และดำเนินการร่วมกันย่อมมีพลังอย่างมหาศาลในการทำให้โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้รับความสำเร็จอย่างรวดเร็ว

5. ร่วมประเมินผล การประเมินค่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการแล้วหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไป

6. ร่วมรับผิดชอบ การคงอยู่ของกิจกรรมนั้น ไม่มีใครปฏิเสธว่าเป็นผลมาจากการรับผิดชอบ และการปฏิบัติดูแลรักษาร่วมกัน สำหรับสิ่งที่เกิดผลเสียหายหากมีการรับ “ผิด” เราก็คงพบกับสิ่งที่ “ชอบ” พลวัตรของกิจกรรมก็จะต่อเนื่องต่อไปเช่นกัน

7. ร่วมรับผลประโยชน์ ผลของกิจกรรมย่อมตกแก่สมาชิกของชุมชน ส่วนชุมชน จะกระจายผลประโยชน์ไปสู่สมาชิกของชุมชนแต่ละคนอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของชุมชนนั้น เช่น อาจใช้วิธีเฉลี่ยผลประโยชน์ อาจใช้เกณฑ์แบ่งปันตามสัดส่วน เป็นต้น

สำนักมาตรฐานการศึกษา (2548 : 116) ได้กำหนด ขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุ การกำหนดความต้องการ และการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความต้องสำคัญของความต้องการ

2. ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย และวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

3. ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการสร้าง ประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้าร่วม บริหารงาน ประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการขอรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับ ผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วม ประเมินว่า การพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้น สำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

โกวิท พวงงาม (2551 : 8) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา กล่าวคือ ถ้าหากประชาชน ยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา ในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาลงมือช่วยเหลือประชาชน

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ประชาชนรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัย ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ประชาชนส่วนใหญ่จะมีฐานะ ยากจน แต่ก็มีแรงงานของตนเองที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน ทำให้ได้เรียนรู้ การดำเนินงาน และกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วม ประชาชนย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้น ได้รับผลดี ได้รับประโยชน์ หรือส่งผลเช่นไร

ฟอร์นารอฟ (Fornaroff. 1980 : 104) เสนอว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธีทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล
2. การดำเนินงาน
3. การใช้บริการจากโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff. 1997 : 213) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ประกอบด้วย การริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุน ทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผลประโยชน์ด้านวัสดุ ด้านสังคม และส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอน คือเริ่มตั้งแต่การร่วมค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล และผลประโยชน์

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดบริการสาธารณะ นโยบายด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภารกิจหนึ่งในนโยบายสาธารณะ ซึ่งการศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสังคมและประเทศ โดยรายละเอียดการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ความเป็นมา ความหมาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หลักการจัดการศึกษา และแนวนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีการดำเนินงานเป็นอิสระจากส่วนกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ในท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างด้านอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด มีความเป็นอิสระในการบริหารและการคลัง มีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง และประการสำคัญมีอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากหลายปัจจัย เช่น เศรษฐกิจของประเทศเติบโต ประชาชนมีการศึกษามากขึ้น เกิดคนหลากหลายกลุ่มในสังคม และการขยายตัวของระบบราชการ จนไม่อาจสนองต่อความหลากหลายของท้องถิ่นต่าง ๆ นำมาสู่การแก้ไขกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง โดยได้เพิ่มสิทธิ เสรีภาพของประชาชนให้กว้างขวางอย่างไม่เคยมีมา และได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้เกิดความตื่นตัวของประชาชนในการปกครองตนเอง ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ ก็มีความตื่นตัวต่อการยกย่องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยการมอบอำนาจจากส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ แม้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง (กรมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 3)

ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

วุฒิสาร ตันไชย (2552 : 1) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางหรือส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง ประการสำคัญขององค์กรดังกล่าวต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา การตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงาน และร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

โกวิทย์ พวงงาม (2553 : 20) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเองมีประชากรและมีรายได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีอำนาจและอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการ

ด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2553 ก : 38) ได้กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หมายถึง การปกครองท้องถิ่น (Local Government) หรือการปกครองตนเอง (Local Self-government) ที่เป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน ตามที่ได้รับโอนอำนาจจากส่วนกลางมาให้และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนั้นท้องถิ่นจึงเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีผู้บริหารที่ได้รับเลือกจากคนในท้องถิ่น มีอำนาจอิสระในการตัดสินใจ มีรายได้และมีงบประมาณ ตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงาน จึงกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสมือนเป็นสถาบันฝึกสอนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้เรียนรู้

เดเนียล (Danial, 1967 : 101 - 103) ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือ กระจายอำนาจ ไปให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรเป็นของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล มีอำนาจในการตัดสินใจ และการบริหารงานภายในเขตอำนาจของตน

สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่มีผลอันเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐโดยประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดำเนินกิจการ หรือแก้ไขปัญหา เพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้การบริหารจัดการ หรือการดำเนินกิจการต่างๆต้องไม่กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเพื่อให้มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับประชาชนในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ การบริการสาธารณะด้านการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดดำเนินการ โดยได้มีการกำหนดภารกิจจัดการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ. 2549 : 3 - 8)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ และคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดสิทธิการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา 16 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การส่งเสริมกีฬาตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง

มาตรา 17 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 18 ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 19 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด คือ เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่ คือ กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 23 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร อาจมีรายได้จากภาษี เพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 30 ให้มีแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะดำเนินการอยู่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 32 ให้มีแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดสิทธิการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม

สิทธิเสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 กำหนดว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 9 วรรค 2 และ 6 กำหนดเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 38 ให้ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งพิจารณาการจัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่ประสาน และส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม ความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งเสนอและการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน

องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและการใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

สรุปได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับ ตามความพร้อม ตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น

หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อม และศักยภาพว่าสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ 2 แนวทาง คือ

1. การดำเนินการจัดการศึกษาเอง โดยดำเนินการได้ 2 กรณี ดังนี้

1.1 ดำเนินการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาที่รัฐจะต้องถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารการจัดการศึกษา

2. การดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งการเสนอแนะ แนะนำ และร่วมพัฒนาการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ (2549 : 9) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษา เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของรัฐ โดยยึดหลักการในการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลักการที่สำคัญ ได้แก่

1. การจัดการศึกษาต้องยึดหลักเป็นศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐประกาศว่าเป็นการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 43 ต้องทั่วถึงประชาชน มีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือการมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

3. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้เอง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน อย่างมีคุณภาพและทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน เป็นหลัก

นโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี

กระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการจัดและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับศักยภาพ ตรงกับความต้องการท้องถิ่น ประกอบด้วย 12 ด้าน ดังนี้

1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 3) ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนท้องถิ่นมีแนวทาง ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาพื้นฐาน ดังนี้

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

2. เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา

3. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับมีโอกาสดำเนินการศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. บุคคลที่ได้รับการศึกษาไม่ถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาภาคบังคับ ต้องได้รับโอกาส เข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. มีระบบบริหารหรือการประสาน ให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษ ตามศักยภาพที่จะได้เรียน

6. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษารูปแบบที่เหมาะสม

สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 3) ได้มีการกำหนดแนวนโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาพื้นฐาน ว่าต้องเร่งรัดการจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 1) ได้มีกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาพื้นฐานไว้ดังนี้

1. จัดให้มีบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้ได้ ตามเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

2. จัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียนตามที่กฎหมายกำหนด

3. เร่งรัดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้ส่งบุตรหรือบุคคลในความดูแลได้เข้ารับ การศึกษาภาคบังคับ และนอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

4. ส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรม เลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตามที่ต้องการและเหมาะสม

5. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถ

พึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ด้อยโอกาส มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

6. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557 : 6) ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2555 - 2558 โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งกระจายโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมทั้งในเมืองและชนบท บนพื้นฐานที่ว่าประชาชนที่เข้มแข็งและมีความรู้คือทุนที่มีพลังในการต่อสู้กับความยากจน โดยจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็ก เยาวชน ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสทุกคนให้เท่าเทียมกันทั้งในเมืองและชนบท โดยมียุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค ดังนี้

1. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาทางเลือก เน้นเด็กตกหล่น ออกกลางคัน และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่เรียนต่อ และนักเรียนพักนอนในพื้นที่ยากลำบาก

3. การช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางทางสังคม

4. การจัดการศึกษาเพื่อนักเรียนพิการ โดยโรงเรียนศึกษาพิเศษ

5. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสโดยโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

สรุปได้ว่า ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้ตรงกับความต้องการภายในท้องถิ่น อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานหรือบุคคลในความดูแลเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ รวมทั้งร่วมกับชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่อง หรือทุพพลภาพที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสม ตรงกับความสามารถของบุคคลนั้น

2. การจัดการศึกษาปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 4) ได้มีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม อุปกรณ์การเรียนการสอนในแต่ละพฤติกรรม ควรยืดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพแวดล้อม ความสนใจ ความต้องการที่จำเป็นและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

2. ผู้สอนควรจัดแผนการเรียนการสอนโดยผสมผสานการสอนแบบตัวต่อตัวไปกับการสอนแบบกลุ่มย่อยและแบบกลุ่มขนาดใหญ่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพและยังคงมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสม

3. ผู้สอนควรคำนึงถึงวิธีการสอนเชิงพฤติกรรมซึ่งจะช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างค่อยเป็นค่อยไปพร้อมทั้งเพิ่มความมั่นใจในตัวเองขึ้น เช่น วิธีการให้แรงเสริม การสอนแบบกระตุ้นเตือน การเลียนแบบ การวิเคราะห์งาน การตะล่อมกล่อมเกลากิจกรรม นำทางไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นต้น

4. ผู้สอนควรจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเอาทักษะที่เรียนรู้แล้วในชั้นเรียนไปฝึกปฏิบัติ นอกห้องเรียนในสถานศึกษาหรือที่บ้านของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน ซึ่งมีผลส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และดำรงชีวิตได้

5. ผู้สอนควรได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การศึกษา สังคมและอาชีพ ให้เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเช่นเดียวกับผู้ปกครองของผู้เรียน

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 4) ได้มีการกำหนดแนวทางด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

วิทยากร เชียงกูล (2551 : 3) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ต้องทุ่มเทพัฒนาพ่อแม่ พี่เลี้ยง/ครู ให้รู้จักดูแลพัฒนาสมองเด็กเล็กอย่างจริงจัง เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่สมองจะพัฒนาเรียนรู้ได้เร็วที่สุด และจะเป็นพื้นฐานให้เด็กเรียนรู้ ในชั้นประถมมัธยมได้ดีขึ้น การจะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแนวใหม่แบบกระตุ้นชี้แนะให้ผู้เรียนได้พัฒนาความฉลาดทุกด้านรักการอ่านและการเรียนรู้ เรียนรู้ด้วยตัวเองเป็น คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็น

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 4) ได้มีการกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ว่าต้องจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริหารทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 7) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. จัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้
2. ดำเนินการและ หรือ ส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรม และสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามความต้องการและเหมาะสม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการ หรือมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ชุมชนหรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัย การอบรมเลี้ยงดู การให้ศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้ได้รับการพัฒนาการที่มีความเหมาะสมในทุกด้าน

3. คุณภาพมาตรฐานการศึกษา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 5) ได้มีการกำหนดแนวทางด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

1. มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานชาติ
2. ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และให้จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี
3. สถานศึกษาเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก ภายใน 19 สิงหาคม 2548 และอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี นับแต่มีการประเมินครั้งสุดท้าย

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 6) ได้มีการกำหนดนโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษาว่าต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 8) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ไว้ดังนี้

1. จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมาย คุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ
2. ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนด

3. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 1) ได้มีการกำหนดตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการ ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผน
5. ติดตามตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา
6. ประเมินคุณภาพภายใน
7. จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
8. มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กรอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า คุณภาพมาตรฐานการศึกษานั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องร่วมกับสถานศึกษา กำหนดเป้าหมาย จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระบบประกันคุณภาพ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานชาติ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ระบบบริหารและการจัดการศึกษา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 5) ได้มีการกำหนดแนวทางในด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษา

2. จัดการศึกษาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับระยะเวลาและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการศึกษาเอกชน โดยรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาในรูปคณะกรรมการ

4. สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษา

สนธิ จรอนันต์ (2551 : 25) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาในท้องถิ่น ควรให้ปรับแผนโดยกำหนดให้ อปท. ร่วมกันบริหารและจัดการศึกษาในรูปสหการ คือ ความร่วมมือร่วมใจ

ของคนในชุมชน ไม่ว่าจะชุมชนเมืองหรือชุมชนท้องถิ่นจะต้องเกิดขึ้นจากทุกภาคส่วน ร่วมมือกัน ไม่ว่าจะเป็นจาก อปท. ที่ใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือครู ซึ่งเป็นผู้ผลักดันในการสร้างคน และส่วนอื่น ๆ ของสังคมที่จะเป็นตัวหล่อหลอมคนในสังคมท้องถิ่น เพราะฉะนั้น ท้องถิ่นต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ตัวเอง ด้วยศักยภาพที่มีอยู่ และการแบ่งปันใช้ทรัพยากรร่วม เช่น อบต. เทศบาล อบจ. มีครูรวมกันเท่าไร คนนี้สอนเก่ง คนนี้บริหารจัดการเก่ง ส่วนนี้มีงบประมาณ รวมทั้งคนเกษียณมีอยู่ทุกที่มีภูมิปัญญา มีปราชญ์ชาวบ้าน เมื่อนำมารวมกันจะผลักดันให้เกิดท้องถิ่นเข้มแข็ง ลดการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในสังคมประชาธิปไตยที่ว่า ชุมชนต้องเป็นชุมชนประชาธิปไตย และพึ่งพาตัวเองได้ ผู้อยู่ในท้องถิ่นจึงต้องลุกขึ้นมาชี้แนะว่า การจัดการศึกษาในท้องถิ่น ควรจะเป็นอย่างไรอีกทั้งยังได้เสนอมุมมองในเรื่อง “การจัดการศึกษาในท้องถิ่น” ว่าการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาจากกระทรวงศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการโดยเอกเทศนั้น มีข้อจำกัด และทำให้เกิดความคาดหวังถึงการบริหารและการจัดการศึกษาของ อปท. ในอนาคต จึงมีความเห็นว่า ควรปรับเปลี่ยนปฏิบัติการโดยให้ อปท. ทุกระดับร่วมกันบริหารและจัดการศึกษาในรูปแบบสหการ

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 7) ได้มีการกำหนดนโยบายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษาว่า ต้องจัดระบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาให้คำนึงถึงผลกระทบด้วยการจัดการศึกษาของเอกชนหรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 9) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มาตรฐานตามศักยภาพ ความพร้อมความต้องการของท้องถิ่น โดยได้รับการประสานและส่งเสริม สนับสนุน จากกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน

2. ปรับปรุง แก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และเสนอแนะข้อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้อำนาจการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยไม่กระทบต่อการจัดการศึกษาเอกชน

3. ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ให้มีข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4. ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ระบบบริหารและการจัดการศึกษานั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องร่วมเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้ มีคุณภาพ มาตรฐานอย่างทั่วถึง ตามศักยภาพ ความพร้อมความต้องการของท้องถิ่น โดยจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พร้อมทั้งประสาน กระทรวงศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันปรับปรุง แก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และเสนอแนะ ข้อปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อการบริหารการจัดการศึกษา

5. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 6) ได้กำหนดแนวทาง ด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

1. มีการวางแผนงานบุคคลทางการศึกษาตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาตามเกณฑ์กำหนด

2. ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกฎหมาย

3. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

วารกรณ์ สามโกเศศ (2551 : จ) ได้มีการกล่าวถึง การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนที่ท้องถิ่นพึงพิจารณาและต้องให้ความสำคัญ คือ ความคิดริเริ่ม ควรมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ เช่น การยืมอุปกรณ์ ครูระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด หรือข้ามจังหวัด การฝึกสอน โดยให้นักศึกษาที่เป็นคนท้องถิ่นเข้ามาร่วมสอน การพัฒนาหลักสูตร การรวมตัวในการเรียนทางไกล และความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณ และเกิดประโยชน์ต่อเยาวชนอย่างแท้จริง

วุฒิสาร ตันไชย (2552 : ฉ) กล่าวว่า การจัดการศึกษาท้องถิ่นเป็นการจัดการศึกษาที่ทำให้เยาวชน เด็ก และผู้เรียนได้ประโยชน์ โดยการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสุข

ภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม นำมาสู่การมีคุณธรรม มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ขณะเดียวกันในเชิงกฎหมาย รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 49 กำหนดให้การจัดการศึกษา 12 ปี อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย องค์กรที่จัดการศึกษา 12 ปี ต้องยึดหลักว่าจะทำให้การศึกษามีคุณภาพและทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งต้องครอบคลุมถึงกลุ่มคนที่อยู่ในภาวะยากลำบาก กลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กทุกกลุ่มที่ระบบการศึกษาท้องถิ่นต้องควบคุม ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดแข็งในการจัดการศึกษาท้องถิ่น คือ ท้องถิ่นมีทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการศึกษา มีเอกภาพ มีสัญญาประชาคมหรือพันธะกับประชาชนในชุมชนสูงและที่สำคัญมีโอกาสที่จะยืดหยุ่นและออกแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ ดังนั้นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การลงทุนเพื่อการพัฒนาาระบบสนับสนุนและทรัพยากรบุคคล

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 8) ได้กำหนดนโยบายด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ว่าต้องวางแผนงานบุคคลเพื่อใช้ในการประสานข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในการเสนอพิจารณา สรรหาบุคลากร พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ ค่าตอบแทนเพียงพอและเหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 11) ได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา
2. ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนบุคคลทางการศึกษาตามความต้องการ และตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. จัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริมพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและหรือมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์ และหรือผลงานดีเด่น และเป็นรางวัล เชิดชูเกียรติ
4. จัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. จัดตั้งชมรมหรือองค์กรวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ
6. ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อเกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษานั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับสถานศึกษาในการวางแผนบุคคลทางการศึกษา ตามความต้องการและตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยจัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งจัดสรร และระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและจัดตั้งชมรม หรือองค์กรวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาเพื่อร่วมกัน พัฒนาวิชาชีพ

6. หลักสูตร

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 7) ได้กำหนดมีแนวทางด้านหลักสูตร ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ จะต้องมีความหลากหลายและถือว่าผู้เรียน สำคัญที่สุด

2. สถานศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึง ความเป็นไทย และความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจน เพื่อการศึกษาต่อในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางของรัฐ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ของแต่ละท้องถิ่น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550 : 5) ได้กำหนด การจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนี้

1. มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนแต่ละท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2. ผู้เรียนมีโอกาส สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึง

3. องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรับรู้ มีอาคารสถานที่ มีการส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัย

4. มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 9) ได้กำหนดนโยบาย ด้านหลักสูตรว่าต้องให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียด สาระหลักสูตรแกนกลาง และสาระหลักสูตร ท้องถิ่นที่เน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละ ระดับการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้

สอดคล้องกับสภาพปัญหาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี ของสังคมและชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 12) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบาย ด้านหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. ให้สถานศึกษากำหนดรายละเอียดสาระของหลักสูตรแกนกลาง และสาระของ หลักสูตรท้องถิ่นให้มีความต่อเนื่อง หลากหลาย ซึ่งจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

2. สถานศึกษาจะต้องมีการจัดให้เทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรที่ผู้เรียนสะสม ไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกัน หรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์ทำงาน

3. สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งพัฒนาคน ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

4. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของชุมชน สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงสาระความรู้เกี่ยวกับตนเอง และ ความสัมพันธ์ของตนเองเกี่ยวกับสังคม ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย

5. จัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล

6. สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ อย่างต่อเนื่องและร่วมปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามกำหนด

7. พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวิทยาการในบริบทของสังคมไทย

สรุปได้ว่าหลักสูตรนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องร่วมกับสถานศึกษากำหนด และจัดทำสาระหลักสูตรแกนกลาง และสาระหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความต่อเนื่อง หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งรูปแบบเดียวกันหรือ ต่างรูปแบบ จากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์ทำงาน พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผล ร่วมทั้งปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนา ศักยภาพ ของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวิทยาการในบริบทของสังคมไทย

7. กระบวนการเรียนรู้

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 8) ได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบและระดับการศึกษา

2. ผู้เรียนได้รับการศึกษาตามความสนใจ ความถนัด โดยเรียนรู้จากการผสมผสานสาระความรู้ เรียนรู้พร้อมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกสถานที่ จากประสบการณ์จริง โดยสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และประยุกต์ความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

3. ผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550 : 6) ได้มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังนี้

1. คนไทยได้เรียนรู้เต็มศักยภาพของตนเอง

2. คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

3. คนไทยสามารถปรับตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

4. คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

5. คนไทยมีความสามารถ เข้าใจ ขอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันสามารถแก้ไขปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 11) ได้กำหนดนโยบายด้านกระบวนการเรียนรู้ว่าต้องจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย และสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ ให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 15) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และกระบวนการการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามระดับการศึกษา

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

5. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. ให้สถานศึกษาประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

8. ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรร โอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

9. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาการระหว่างชุมชน

10. ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

11. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

โกวิท พวงงาม (2553 : 23) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาในท้องถิ่นว่า อย่าจับปลาให้เขากินจะมีกินชั่วคราว แต่จงสอนให้เขาจับปลา จะมีกินชั่วชีวา หมายความว่า เวลาเราจะพัฒนาใครหรือพัฒนาอะไร ต้องสอนให้เขาคิด หรือสอนให้เขาทำด้วย ไม่ใช่ให้อย่างเดียว การจัดการศึกษา

จึงมีคำตอบอยู่ที่ท้องถิ่น แต่ท้องถิ่นจะมีลักษณะการจัดการการศึกษาอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ไม่ใช่เฉพาะ โรงเรียน หรือ อปท. แต่หมายถึงพหุสังคมทั้งหมด ดังนั้น เราจะร่วมกันจัดการศึกษาท้องถิ่นเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายของนโยบายการจัดการศึกษาท้องถิ่น เราควรปฏิรูปการศึกษา โดยการเปลี่ยนทัศนคติใหม่ สร้างคนที่มีความรับผิดชอบ ใช้สิทธิเสรีภาพอยู่ในขอบเขต ต้องมีวิธีการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการสร้างคน

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการร่วมกับสถานศึกษา บุคคล ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา โดยการจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม ค่านิยมอันดีงาม พร้อมทั้งสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

8. ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 54) กำหนดแนวทางไว้ว่า การบริหารการศึกษาที่ดีเพื่อให้ได้คุณภาพนั้น ต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาโดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาและสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ ทรัพยากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรกายภาพหรือทรัพยากรข้อสนเทศก็ตาม ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทั้งสิ้น สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องยึดถือเป็นหลักหรือเป็นแนวทางสำคัญ คือ ความเสมอภาคด้านคุณภาพของทรัพยากร ความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพขององค์กร โดยจะต้องถือหลักสำคัญว่า องค์กรหรือหน่วยงานที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีการลงทุน และการลงทุนนั้นจะต้องได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า และความคุ้มค่านั้นอาจจะมีผลในรูปแบบของผลตอบแทนที่วัดได้หรือที่วัดไม่ได้ก็ได้ เช่น ความมีเกียรติ ความมีชื่อเสียงและการยอมรับ ดังนั้นการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาและระบบบริหารทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแนวทางสำคัญอันจะนำองค์กรทางการศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างแท้จริง

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 9) ได้กำหนดให้มีแนวทางการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีแนวทางด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. จัดระบบหรือวางแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจากเงินงบประมาณ ทรัพย์สิน และทรัพยากรที่ได้รับการสนับสนุนในประเทศจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กร สถาบัน รวมทั้งจากต่างประเทศ และภาษีเพื่อการศึกษาในอัตราส่วนที่เหมาะสมของงบประมาณทั้งหมดในปีงบประมาณนั้น ๆ

2. ส่งเสริม สนับสนุน รณรงค์ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 12) ได้กำหนดนโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ว่าต้องระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สินในประเทศจากรัฐบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบัน สังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 17) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ไว้ดังนี้

1. จัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม

2. สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

3. สนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม

4. สนับสนุน เงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐให้เท่าเทียมกัน

5. จัดสรรทุนการศึกษาในรูปกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความจำเป็นและเหมาะสม

6. จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น

7. จัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

8. ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษานโยบายการจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโดยหน่วยงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

9. ให้ระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยอาจเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

10. สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรทางการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่น ให้สถานศึกษาสามารถและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

11. ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

สรุปได้ว่า ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา นั้น เป็นจัดระบบ วางแผน การจัดสรร สนับสนุน งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจให้บุคคล ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรสำหรับจัดการศึกษา และร่วมกันสร้างระบบตรวจสอบ ติดตาม การประเมิน ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยคำนึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 10) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. พัฒนาคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถทักษะในการผลิต พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม คู่คุณค่าเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. มีคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคมและการสื่อสารในรูปแบบอื่นเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมตามความจำเป็น

4. มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551 : 20) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไว้ดังนี้

1. พัฒนาคณาจารย์ทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2. พัฒนาขีดความสามารถผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้ง การติดตามตรวจสอบ และการประเมินเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่มีความคุ้มค่าและเหมาะสม กับกระบวนการเรียนรู้

4. จัดให้มีคลื่นความรู้ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่ง วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ สำหรับการศึกษ ในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมตามความจำเป็น

5. จัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไร ที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และ โทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อการพัฒนาคนและสังคม

6. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน ดูแล ให้บริการทางเทคโนโลยี เสนอนโยบายแผนส่งเสริมและประสานวิจัย การพัฒนาและการ ประยุกต์ใช้รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา

สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 13) ได้กำหนดนโยบาย ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ว่าต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน เอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัด พัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุน การผลิตและมีแรงจูงใจในการผลิต รวมถึงการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการสื่อสารทุกรูปแบบ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุ โทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น

สุรพล บุญลือ (2557 : 1) กล่าวว่า การจัดการเป็นเรื่องเกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงาน และการจัดการเกี่ยวกับบุคคลากรทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อช่วยในการจัดการระบบ การนำเทคโนโลยีการศึกษาเข้ามาแก้ปัญหาการศึกษา ให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการ แบบบูรณาการ มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบาย เป็นองค์ประกอบด้านการกำหนดบทบาท วัตถุประสงค์ โปรแกรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและทรัพยากรการเรียนในหน่วยงาน ซึ่งควรจัด ให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน

2. การสนับสนุนจุดมุ่งหมายและนโยบาย ควรมีการวางแผนที่ดี มีการจัดหาข้อมูล และสารสนเทศต่าง ๆ ให้พร้อมอยู่เสมอ เพื่อความสะดวกในการพิจารณาตัดสินใจ

3. การบริการและร่วมมือกันทุกฝ่าย เป็นการจัดการแบบประสานและร่วมมือกัน ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน (วิชาการ) หรือฝ่ายกิจกรรมอื่น ๆ ในองค์กร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จะมีการประสานกันตั้งแต่จุดเริ่มต้นของหลักการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ทั้งในด้านผู้ผลิต ผู้ใช้เทคโนโลยี และผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งสามารถประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย เพื่อใช้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พร้อมทั้งมีการ จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิต และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

10. การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 11) ได้กำหนดแนวทางในด้านการส่งเสริม กีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน ดังนี้

1. มีสถานที่เล่นกีฬา ออกกำลังกาย และนันทนาการอย่างเหมาะสม
2. ให้ประชาชนมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย การกีฬา นันทนาการ และแสวงหาความรู้
3. สร้างทักษะพื้นฐานด้านกีฬาเพื่อนำไปสู่การแข่งขันกีฬา กีฬาสุขภาพ กีฬาแก่งอาชีพ กีฬาเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามความพร้อมและความเหมาะสม
4. มีการจัดตั้งและดำเนินการด้านแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

5.-ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ระเบียบวินัย ความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 14) ได้กำหนดนโยบาย ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชนว่าต้องส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงาน

ด้านกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบบริการ แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนอย่างหลากหลายเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 21) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับ นโยบายด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน ไว้ดังนี้

1. จัดตั้งและสนับสนุนให้มีศูนย์เยาวชน ลานกีฬา สนามกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย สวนสุขภาพ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
2. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกีฬาเพื่อมวลชน กีฬาพื้นบ้านอย่างแพร่หลาย
3. จัดกิจกรรมกีฬาสำหรับบุคคลกลุ่มพิเศษอย่างเหมาะสม และเพียงพอ
4. ฝึกกีฬาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ฝึกสอนที่มีความชำนาญในด้านกีฬาแต่ละประเภท ตามศักยภาพและความพร้อมของท้องถิ่น
5. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและจัดตั้งชมรม สมาคม สโมสร องค์กรเกี่ยวกับการกีฬาและนันทนาการ
6. ส่งเสริมหรือจัดตั้งให้มีการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ
7. รมรงค์และเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนด้านการ ออกกำลังกาย การกีฬา นันทนาการ กิจกรรมค่ายอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
8. ดำเนินการจัดตั้ง ตลอดทั้งให้การสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น
9. จัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ระเบียบวินัย ความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม

สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น (2553 : 3) ได้กล่าวว่า เด็กและ เยาวชนเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าของสังคม ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ต่อไปในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาให้เด็กและเยาวชน มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ จึงเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนของสังคมปรารถนา เพื่อสนองตอบสนองต่อภารกิจอันสำคัญนี้ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเร่งดำเนินการส่งเสริม กิจกรรมด้านการพักผ่อนหย่อนใจ กิจกรรม ด้านการเล่นกีฬา กิจกรรมด้านนันทนาการ กิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์สังคม และชุมชน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการจัดตั้งและ สนับสนุนให้มีสถานที่เล่นกีฬา ออกกำลังกาย การจัดการแข่งขันกีฬาและแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งสร้างทักษะพื้นฐาน ความรู้ ความตระหนักด้านกีฬา และการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้กับเด็ก เยาวชนและประชาชน

11. การส่งเสริมอาชีพ

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 12) ได้กำหนดแนวทางในด้านการส่งเสริมอาชีพ ดังนี้

1. มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ประชาชนได้รับการพัฒนา ความสามารถในการประกอบอาชีพ
3. มีการระดมทุนและรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพอิสระในลักษณะเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
4. มีการพัฒนามาตรฐานของสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์ให้สามารถออกสู่ตลาดสากล
5. ให้มีการจัดระบบการจัดการและสร้างเครือข่ายด้านการตลาดมาตรการ
6. สํารวจข้อมูลพื้นฐานอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริการจัดการ
7. สํารวจและจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น
8. จัดให้มีการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการประกอบอาชีพ การจัดการ และการตลาดให้แก่เด็กและเยาวชน ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ตามสื่อประเภทต่าง ๆ
9. จัดทัศนศึกษาและส่งบุคลากรรับความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาและเผยแพร่การบริหารจัดการ การจัดการความรู้

สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 15) ได้กำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพว่าต้องสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้มีการประกอบอาชีพอิสระที่ถูกต้องตามกฎหมาย จัดให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการระดมทุนและการจัดการนำวิทยากรต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงประกอบอาชีพ การจัดการด้านการตลาดให้ได้มาตรฐานและความเหมาะสมตามสภาพท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 23) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับนโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพ ไว้ดังนี้

1. สํารวจข้อมูลพื้นฐานอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการ
2. สํารวจจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น
3. จัดให้มีการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ การจัดการ และการตลาด ให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ตามสื่อประเภทต่าง ๆ

4. จัดทัศนศึกษาและส่งบุคลากรรับความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาและเผยแพร่

5. การจัดตั้ง ผู้ประกอบอาชีพอิสระ กลุ่มสนใจ สมาคม ชมรมอาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี และแลกเปลี่ยนความรู้ในการประกอบอาชีพของท้องถิ่น

6. จัดให้มีการระดมทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการผลิต การจำหน่ายสินค้า

7. ให้มีการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและช่วยเหลือด้านการตลาด สินค้า แรงงาน บริการ

8. จัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น รวมทั้งสินค้าท้องถิ่นอื่น

9. พัฒนาผลผลิต บริการ และบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553 ข : 5) ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ และส่งเสริมอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น จัดทำทะเบียนอาชีพ ทะเบียนวัตถุดิบ ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการส่งเสริมอาชีพ

2. การฝึกอาชีพ ฝึกอบรมตามความต้องการของประชาชน กลุ่มอาชีพ ในท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการผลิต การปลูก การสร้างผลผลิต ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนส่งเสริมอาชีพและสร้างโอกาสในการทำงาน สร้างรายได้ แก่ประชาชนอยู่ในวัยทำงาน สตรีและผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่รับผิดชอบ

3. ส่งเสริม สนับสนุน การรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในอาชีพ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมือนกันหรือใกล้เคียง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพ และส่งเสริมกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วให้มีความเข้มแข็ง

4. การส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพของประชาชน

5. การส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ การบริหารจัดการ การปรับปรุง และสร้าง โอกาส การแข่งขันทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และต่างประเทศ

6. การส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ในการจัดทำแผน การส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. มีการติดตามประเมินผล แผนงาน โครงการ กิจกรรม การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาไปสู่ความต้องการของประชาชนในทุกๆระดับ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมอาชีพ เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนได้รับการพัฒนา ความสามารถในการประกอบอาชีพ มีการระดมทุน และรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพอิสระในลักษณะเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีการพัฒนามาตรฐานของสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์ให้สามารถออกสู่ตลาดสากล ให้มีการจัดระบบการจัดการและสร้างเครือข่ายด้านการตลาด

12. การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2549 : 13) ได้มีการกำหนดให้มีแนวทางการปฏิบัติงาน ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้

1. เด็ก เยาวชน และประชาชน รู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย
2. มีศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ แหล่งและข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. มีการบำรุงรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และแหล่งประวัติศาสตร์
4. อนุรักษ์ และฟื้นฟูศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีให้ดำรงอยู่

สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น (2552 : 16) ได้กำหนดนโยบาย ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ว่าต้องมีการบำรุงรักษา ส่งเสริม และอนุรักษ์ สถาบัน ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิด สังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ และสังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน สืบทอดวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจ ในเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 25) ได้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับ นโยบายด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. เผยแพร่และถ่ายทอดให้เด็ก เยาวชน ประชาชน ในท้องถิ่นมีความรักและความหวงแหนในศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. จัดตั้งหรือส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อรวบรวมศิลปวัตถุ และแหล่งข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. จัดสรรทรัพยากรและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลรักษา บำรุง ศาสนาสถาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ศิลปกรรมท้องถิ่น
4. จัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ที่เน้นเอกลักษณ์ ความเป็นไทยและท้องถิ่น

5. อนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ให้คงอยู่และพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553 ข : 7) ได้กำหนดแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น ดังนี้

1. ผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชน กลุ่มองค์กรต่าง ๆ เห็นคุณค่า หวงแหน ตระหนัก และมีจิตสำนึก อนุรักษ์ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น

2. ในการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ภูมิศาสตร์กายภาพ อาชีพ ศาสนา เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสม

3. การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ถือเป็นภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ในการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น อันนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

สรุปได้ว่า การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการบำรุงรักษา อนุรักษ์ เผยแพร่จัดกิจกรรม พื้นฟู ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี แหล่งประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ให้ดำรงอยู่ พร้อมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาร์ธี (McCarthy. 1971 : 705) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนกับการจัดการศึกษาท้องถิ่นรัฐโอไฮโอ พบว่า การจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษายังไม่ชัดเจน ไม่มีการประชาสัมพันธ์นโยบายในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม มีความต้องการให้มีการจัดระดับของสถานศึกษา และความต้องการให้มีการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและครูผู้สอน

ดีลันซี (Delancy. 2000 : 2349) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการตัดสินใจในหลักสูตรการเรียนระดับเขต พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการกำหนดหลักสูตรการสอนของโรงเรียน มีผลต่อวิสัยทัศน์นักการศึกษา และมีความคิดเห็นแตกต่างกัน การใช้วิธีสื่อสารที่เหมาะสม และการสื่อสารสองทางจะเกิดประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจ และทำให้ไม่เกิดความขัดแย้งในโรงเรียน

โกลด์ (Gold. 2000 : 295) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การให้ชุมชนในเขตพื้นที่การบริการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนในเขตเมืองครอบคลุมไปถึงความต้องการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และนักการศึกษา ชุมชนมีรายได้ต่ำ จะมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษา

ไพรเออร์ (Pryor. 2005 : 193 - 203) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การระดมกำลังการมีส่วนร่วมของชุมชนสังคมเมืองสำหรับการจัดการเรียนการสอนในชนบท กรณีศึกษาประเทศกานา พบว่า การมีส่วนร่วมในชุมชนเกิดจากความต้องการของชุมชนเอง โรงเรียนควรจะกระตือรือร้นในการพยายาม สร้างความร่วมมือมากกว่าการหวังพึ่งให้ชุมชนเข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียน

งานวิจัยในประเทศ

นงนิตย์ โสพธออ่อน (2550 : 210) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุดร บังสูง (2550 : 52 - 53) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภูรินทร์ นิยมนา (2550 : 84) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านวิชาการและด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารบุคคลและงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สมเจต วิสัยสูงเนิน (2551 : 65) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) องค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวิชาการและด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง 2) การศึกษาการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

สันติสุข อยู่สุข (2551 : 95) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด หนองบัวลำภู พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพศชายและหญิง มีส่วนร่วมในการบริหาร โดยภาพรวม ด้านการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมในระดับการบริหารงาน มากกว่าเพศชาย ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจำแนกตามระดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารโดยภาพรวม ด้านการบริหารงาน วิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการ บริหารงบประมาณ และบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารในภาพรวมด้านบริหารวิชาการ และด้านการ บริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ส่วนการบริหารงบประมาณไม่แตกต่าง

ศศิวิมล จุลศิลป์ (2551 : 270 - 282) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเขตเมืองและนอกเขตเมือง พบว่า ทั้งสองกรณีศึกษามีลักษณะกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมามีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

สุวรรณรัตน์ ใจเจริญ (2551 : 92 - 95) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี พบว่า 1) โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานีมีปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหา คือ การประเมินผลหลักสูตร การสร้างหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ประกอบด้วย ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำนโยบายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร เร่งรัดให้จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์สื่อสารระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง พัฒนาครูและบุคลากรของชุมชนในเรื่องการจัดทำหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

เบญจรงค์ แสงสุกาว (2551 : 168) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมี ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการ บริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปไม่แตกต่างกัน

ธนิดา สิงห์พันธ์ (2552 : 77) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า 1) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปริมาณการมีส่วนร่วม ในประเภทการระดมทรัพยากรมากที่สุด รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และ น้อยที่สุด คือ ประเภทการกำกับ ติดตาม และประเมินผล 2) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม และรายกิจกรรมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย 3) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเพช รัระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ลัดดา เหนี่ยวพิพัฒน์ (2552 : 87) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการบริหารงาน วิชาการ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

ปริยานุช สุขบุญมาก (2552 : 94) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอสตึกในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า 1) สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอสตึกในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงมากจากไปน้อย คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารงบประมาณ และ ด้านบริหารงานบุคคล 2) การเปรียบเทียบสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอสตึกในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3 จำแนกตามสภาพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตะวัน พันธุ์ศรี (2552 : 93) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก

มณฑล เอกอัครพันธ์ (2553 : 81) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและแก้ไขปรับปรุง ตามลำดับ

ประเมิน ทองพร้อม (2553 : 90) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี จำแนกตามสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคคลภายในและบุคคลภายนอกโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งทางตรงและทางอ้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพได้โดยการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน คือเริ่มตั้งแต่การร่วมค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผลและผลประโยชน์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด โดยใช้กรอบแนวคิดตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีงบประมาณ 2557 จำนวน 12,035 คน ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 388 คน ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3,952 คน และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7,695 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีงบประมาณ 2557 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 370 คน ประกอบด้วย บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จำนวน 180 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 132 คน จังหวัดตราด จำนวน 58 คน ซึ่งการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้เขตจังหวัดเป็นชั้นในการแบ่งดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตจังหวัด

เขตจังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระยอง	5,856	180
จันทบุรี	4,299	132
ตราด	1,880	58
รวม	12,035	370

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบของเบสท์และคาห์น (Best and Kahn, 1993 : 246 - 250) ดังนี้

5	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมระดับมาก
3	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
2	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมระดับน้อย
1	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยแปลความหมายด้วยวิธีการใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนน ในการอธิบายระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้เกณฑ์ในการแปลผล 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

4.51 - 5.00	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	บุคลากรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษา แล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขออนุญาตในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruency : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 64 - 65) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.08 - 1.00
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีงบประมาณ 2557 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.33 - 0.84
- 5.--วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202 - 203) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98
- 6.--นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ไปยังผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำข้อคำถามตอนที่ 1 มาหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ้ (Scheffe') และนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruency : IOC)
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบค่าที (t-test)
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
r	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ F
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน	คะแนนเฉลี่ยยกกำลังสอง
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผล
ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพ	n = 370	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ประสบการณ์น้อย	211	57.00
ประสบการณ์มาก	159	43.00
รวม	370	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	79	21.40
ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	291	78.60
รวม	370	100.00
3. เขตจังหวัด		
ระยอง	180	48.60
จันทบุรี	132	35.70
ตราด	58	15.70
รวม	370	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย ร้อยละ 57.00 มีประสบการณ์ทำงานมาก ร้อยละ 43.00 กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 78.60 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 21.40 และกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเขตจังหวัดระยอง ร้อยละ 48.60 รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 35.70 และจังหวัดตราด ร้อยละ 15.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปรากฏผลดังตาราง 3 - 15

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.61	0.73	มาก	12
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย	3.81	0.82	มาก	3
3. คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	3.62	0.61	มาก	11
4. ระบบบริหารและการจัดการศึกษา	3.67	0.77	มาก	10
5. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา	3.71	0.78	มาก	6
6. หลักสูตร	3.70	0.87	มาก	7
7. กระบวนการเรียนรู้	3.77	0.83	มาก	4
8. ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.68	0.71	มาก	9
9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.69	0.66	มาก	8
10. การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็ก เยาวชน	3.84	0.82	มาก	2
11. การส่งเสริมอาชีพ	3.74	0.66	มาก	5
12. การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.86	0.85	มาก	1
รวม	3.72	0.63	มาก	

จากตาราง 3 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.86$) การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน ($\bar{X} = 3.84$) และการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเป็นรายข้อ

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมจัดให้มีบริการการศึกษาได้ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น	3.58	0.79	มาก	3
2. ร่วมเร่งรัดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้ส่งบุตรหรือบุคคลในความดูแลได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและนอกเหนือจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามความพร้อมของครอบครัว	3.62	0.85	มาก	2
3. ร่วมส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม	3.68	0.88	มาก	1
4. ร่วมจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องหรือทุพพลภาพที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสม	3.58	0.89	มาก	3
รวม	3.61	0.73	มาก	

จากตาราง 4 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมส่งเสริม สนับสนุน บุคคลครอบครัว ชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.68$) ร่วมเร่งรัดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้ส่งบุตรหรือบุคคลในความดูแลได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและนอกเหนือจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามความพร้อมของครอบครัว ($\bar{X} = 3.62$) และร่วมจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่อง หรือทุพพลภาพ

ที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและเป็นรายข้อ

การจัดการศึกษาปฐมวัย	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้	3.83	0.88	มาก	2
2. ร่วมส่งเสริมให้ผู้เรียนนำทักษะที่เรียนรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	3.76	0.95	มาก	5
3. ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ กิจกรรม ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน	3.78	0.97	มาก	4
4. ร่วมดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความสามารถในการเลี้ยงดู การจัดการศึกษาปฐมวัย	3.88	0.91	มาก	1
5. ร่วมส่งเสริมให้ผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสม	3.82	0.95	มาก	3
รวม	3.81	0.82	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความสามารถในการเลี้ยงดู การจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 3.88$) ร่วมจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.83$) และร่วมส่งเสริมให้ผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ

คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.72	0.98	มาก	1
2. ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ	3.50	0.80	มาก	5
3. ร่วมจัดระบบบริหารและสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพ	3.62	0.82	มาก	4
4. ร่วมติดตามและตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา	3.63	0.95	มาก	3
5. ร่วมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้กับบุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.64	0.93	มาก	2
รวม	3.62	0.61	มาก	

จากตาราง 6 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.72$) ร่วมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้กับบุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.64$) และร่วมติดตามและตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ

ระบบบริหารและการจัดการศึกษา	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐ	3.61	0.97	มาก	5
2. ร่วมปรับปรุง แก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และเสนอแนะข้อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อการบริหารการจัดการศึกษาท้องถิ่น	3.82	0.88	มาก	1
3. ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.62	0.98	มาก	4
4. ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา	3.66	0.96	มาก	3
5. ร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา	3.68	0.96	มาก	2
รวม	3.67	0.77	มาก	

จากตาราง 7 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมปรับปรุง แก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และเสนอแนะข้อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อการบริหารการจัดการศึกษาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.82$) ร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.68$) และร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.66$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ

ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.79	0.96	มาก	1
2. ร่วมกับสถานศึกษาวางแผนงานด้านบุคลากรทางการศึกษา	3.73	0.97	มาก	3
3. ร่วมจัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริม พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา	3.75	0.95	มาก	2
4. ร่วมจัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผล การปฏิบัติงานของ ครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.71	0.98	มาก	4
5. ร่วมจัดตั้งชมรม ครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.58	0.89	มาก	5
รวม	3.71	0.78	มาก	

จากตาราง 8 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.79$) ร่วมจัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.75$) และร่วมกับสถานศึกษาวางแผนงานด้านบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านหลักสูตร โดยรวมและเป็นรายชื่อ

หลักสูตร	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมกับสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น	3.64	0.98	มาก	5
2. ร่วมกับสถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนทั้งในรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบ	3.65	0.93	มาก	4
3. ร่วมติดตามประเมินผล หลักสูตรที่จัดทำขึ้น	3.71	0.96	มาก	3
4. ร่วมจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.78	0.99	มาก	1
5. ร่วมปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่จัดทำขึ้น	3.73	0.98	มาก	2
รวม	3.70	0.87	มาก	

จากตาราง 9 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านหลักสูตร โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.78$) ร่วมปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่จัดทำขึ้น ($\bar{X} = 3.73$) และร่วมติดตามประเมินผล หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและเป็นรายชื่อ

กระบวนการเรียนรู้	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ที่เน้นความรู้ คู่คุณธรรม	3.75	0.98	มาก	4
2. ร่วมจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียน	3.72	0.98	มาก	5
3. ร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัด กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน	3.76	0.92	มาก	3
4. ร่วมประเมินผู้เรียนโดยพิจารณา จากพัฒนาการ การร่วมกิจกรรมและ ความประพฤติของผู้เรียน	3.81	0.92	มาก	2
5. ร่วมจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม บรรยากาศ สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ได้ตลอดเวลา	3.82	0.91	มาก	1
รวม	3.77	0.83	มาก	

จากตาราง 10 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม บรรยากาศ สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.82$) ร่วมประเมินผู้เรียนโดยพิจารณา จากพัฒนาการ การร่วมกิจกรรมและ ความประพฤติของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.81$) และร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ

ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมจัดสรร วางแผน สนับสนุน อุดหนุน ทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อจัดการศึกษา	3.82	0.91	มาก	1
2. ร่วมจัดตั้งกองทุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.49	0.96	มาก	5
3. ร่วมติดตามตรวจสอบ งบประมาณและทรัพยากรสำหรับการจัดการศึกษา	3.53	0.87	มาก	4
4. ร่วมระดมงบประมาณและทรัพยากร สำหรับการจัดการศึกษา	3.81	0.98	มาก	2
5. ร่วมสร้างแรงจูงใจให้บุคคล ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในด้านงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการจัดการศึกษา	3.80	0.98	มาก	3
รวม	3.68	0.71	มาก	

จากตาราง 11 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมจัดสรร วางแผน สนับสนุน อุดหนุน ทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.82$) ร่วมระดม งบประมาณและทรัพยากร สำหรับการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.81$) และร่วมสร้างแรงจูงใจให้บุคคล ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในด้านงบประมาณและทรัพยากร สำหรับการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและเป็นรายข้อ

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมพัฒนาความสามารถของบุคลากรในด้านเทคโนโลยีการศึกษา	3.77	0.97	มาก	1
2. ร่วมส่งเสริม พัฒนาเทคโนโลยีด้านการศึกษา	3.69	0.99	มาก	3
3. ร่วมจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.58	0.89	มาก	4
4. ร่วมติดตาม ประเมินผล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.72	0.84	มาก	2
รวม	3.69	0.66	มาก	

จากตาราง 12 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมพัฒนาความสามารถของบุคลากรในด้านเทคโนโลยีการศึกษา ($\bar{X} = 3.77$) ร่วมติดตาม ประเมินผล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.72$) และร่วมส่งเสริม พัฒนาเทคโนโลยีด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน โดยรวมและเป็นรายชื่อ

การส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬา ออกกำลังกาย และแหล่งเรียนรู้	3.77	0.99	มาก	4
2. ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬา	3.85	0.96	มาก	3
3. ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬา ออกกำลังกาย และแหล่งเรียนรู้	3.77	0.97	มาก	4
4. ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬา	3.89	0.96	มาก	2
5. ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬา ออกกำลังกาย และแหล่งเรียนรู้	3.92	0.92	มาก	1
รวม	3.84	0.82	มาก	

จากตาราง 13 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกคือ ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬาออกกำลังกาย และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.92$) ร่วมติดตาม ประเมินผล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.89$) และร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬา ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมอาชีพ โดยรวมและเป็นรายชื่อ

การส่งเสริมอาชีพ	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมจัดทำ สำรอง รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.83	0.96	มาก	2
2. ร่วมส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ ด้านอาชีพ	3.81	0.97	มาก	3
3. ร่วมระดมทุนและรวมกลุ่มผู้ประกอบการที่มีอาชีพ ในลักษณะเดียวกัน	3.84	0.98	มาก	1
4. ร่วมพัฒนา มาตรฐานสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์	3.69	0.84	มาก	4
5. ร่วมจัดตั้ง และพัฒนาระบบเครือข่ายด้านการตลาด	3.58	0.89	มาก	5
รวม	3.83	0.96	มาก	

จากตาราง 14 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมอาชีพ โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมระดมทุนและรวมกลุ่มผู้ประกอบการที่มีอาชีพในลักษณะเดียวกัน ($\bar{X} = 3.84$) ร่วมจัดทำ สำรอง รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.83$) และร่วมส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ ด้านอาชีพ ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายชื่อ

การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	n = 370			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมเผยแพร่ ถ่ายทอด ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีท้องถิ่น ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน	3.80	0.97	มาก	4
2. ร่วมจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น	3.77	0.98	มาก	5
3. ร่วมจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร ในการดูแล รักษา ฟื้นฟู ประเพณีท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ	3.87	0.95	มาก	3
4. ร่วมจัดกิจกรรม ส่งเสริม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	3.91	0.93	มาก	2
5. ร่วมอนุรักษ์ ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.98	0.96	มาก	1
รวม	3.86	0.85	มาก	

จากตาราง 15 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมอนุรักษ์ ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.98$) ร่วมจัดกิจกรรม ส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.91$) ร่วมจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร ในการดูแล รักษา ฟื้นฟู ประเพณีท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 16 - 17

ตาราง 16 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน					
	ประสบการณ์น้อย (n = 211)		ประสบการณ์มาก (n = 159)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ความเสมอภาคของโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.59	0.69	3.64	0.79	.684	.494
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย	3.82	0.73	3.79	0.92	-.297	.766
3. คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	3.63	0.57	3.60	0.65	-.494	.622
4. ระบบบริหารและการจัด การศึกษา	3.66	0.65	3.69	0.91	.388	.698
5. ครู อาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา	3.71	0.67	3.71	0.91	.056	.955
6. หลักสูตร	3.63	0.77	3.78	0.99	1.61	.109
7. กระบวนการเรียนรู้	3.76	0.72	3.78	0.96	.257	.797
8. ทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา	3.69	0.61	3.67	0.83	-.270	.787
9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.70	0.57	3.67	0.76	-.444	.658
10. การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน	3.87	0.72	3.80	0.94	-.722	.471
11. การส่งเสริมอาชีพ	3.75	0.58	3.74	0.76	-.127	.899

ตาราง 16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน					
	ประสบการณ์น้อย (n = 211)		ประสบการณ์มาก (n = 159)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
12. การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	3.88	0.76	3.83	0.95	-.584	.560
รวม	3.72	0.51	3.73	0.75	.034	.973

* p < .05

จากตาราง 16 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน					
	ประสบการณ์น้อย (n = 79)		ประสบการณ์มาก (n = 291)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ความเสมอภาคของโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.33	0.89	3.69	0.67	3.260	.002*
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย	3.60	0.96	3.86	0.77	2.235	.028*
3. คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	3.46	0.70	3.66	0.57	2.313	.023*

ตาราง 17 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน					
	ประสบการณ์น้อย (n = 79)		ประสบการณ์มาก (n = 291)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
4. ระบบบริหารและการจัด การศึกษา	3.52	0.91	3.71	0.72	1.742	.084
5. ครู อาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา	3.45	0.96	3.79	0.71	2.810	.006*
6. หลักสูตร	3.40	1.03	3.78	0.81	3.030	.003*
7. กระบวนการเรียนรู้	3.51	0.97	3.83	0.77	2.744	.007*
8. ทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา	3.46	0.84	3.74	0.66	2.765	.007*
9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.45	0.75	3.75	0.62	3.231	.002*
10. การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรม เด็กเยาวชน	3.66	1.09	3.89	0.73	1.772	.079
11. การส่งเสริมอาชีพ	3.55	0.84	3.80	0.59	2.463	.015*
12. การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.66	1.08	3.91	0.76	1.927	.057
รวม	3.50	0.79	3.78	0.56	2.935	.004*

* p < .05

จากตาราง 17 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็ก

เยาวชน และด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ปรากฏผลดังตาราง 18 - 28

ตาราง 18 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	6.47	2	3.23	6.08	.003*
	ภายในกลุ่ม	195.40	367	0.53		
	รวม	201.88	369			
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	3.94	2	1.97	2.95	.053
	ภายในกลุ่ม	244.61	367	0.66		
	รวม	248.55	369			
3. คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5.70	2	2.85	7.93	.000*
	ภายในกลุ่ม	131.75	367	0.35		
	รวม	137.45	369			
4. ระบบบริหารและการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	7.07	2	3.53	6.08	.003*
	ภายในกลุ่ม	213.38	367	0.58		
	รวม	220.46	369			
5. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.126	2	1.56	2.55	.079
	ภายในกลุ่ม	224.27	367	0.61		
	รวม	227.39	369			
6. หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	11.01	2	5.50	7.38	.001*
	ภายในกลุ่ม	273.72	367	0.74		
	รวม	284.74	369			

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
7. กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	10.165	2	5.08	7.55	.001*
	ภายในกลุ่ม	246.82	367	0.67		
	รวม	256.99	369			
8. ทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	7.445	2	3.72	7.53	.001*
	ภายในกลุ่ม	181.39	367	0.49		
	รวม	188.84	369			
9. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5.206	2	2.60	6.10	.002*
	ภายในกลุ่ม	156.44	367	0.42		
	รวม	161.65	369			
10. การส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน	ระหว่างกลุ่ม	6.86	2	3.43	5.14	.006*
	ภายในกลุ่ม	244.95	367	0.66		
	รวม	251.82	369			
11. การส่งเสริมอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	5.351	2	2.67	6.22	.002*
	ภายในกลุ่ม	157.71	367	0.43		
	รวม	163.06	369			
12. การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	16.04	2	8.03	11.70	.000*
	ภายในกลุ่ม	251.54	367	0.69		
	รวม	267.59	369			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6.824	2	3.41	8.95	.000*
	ภายในกลุ่ม	139.81	367	0.38		
	รวม	146.63	369			

* p < .05

จากตาราง 18 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		3.66	3.68	3.31
ระยอง	3.66	-	0.02	0.35*
จันทบุรี	3.68	-	-	0.37*
ตราด	3.31	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 19 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคคลากรในจังหวัดระยองและจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง		
		จันทบุรี	ตราด	
		3.69	3.65	3.33
ระยอง	3.69	-	0.04	0.36*
จันทบุรี	3.65	-	-	0.32*
ตราด	3.33	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 20 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากร ในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง		
		จันทบุรี	ตราด	
		3.75	3.71	3.35
ระยอง	3.75	-	0.04	0.40*
จันทบุรี	3.71	-	-	0.36*
ตราด	3.35	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 21 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากรในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านหลักสูตร

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		3.75	3.80	3.30
ระยอง	3.75	-	0.05	0.45*
จันทบุรี	3.80	-	-	0.50*
ตราด	3.30	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 22 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านหลักสูตร จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากรในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านกระบวนการเรียนรู้

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง		
		จันทบุรี	ตราด	
		3.79	3.90	3.40
ระยอง	3.79	-	0.11	0.39*
จันทบุรี	3.90	-	-	0.50*
ตราด	3.40	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 23 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านกระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากรในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง		
		จันทบุรี	ตราด	
		3.75	3.74	3.35
ระยอง	3.75	-	0.01	0.40*
จันทบุรี	3.74	-	-	0.39*
ตราด	3.35	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 24 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากรในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		3.70	3.78	3.42
ระยอง	3.70	-	0.08	0.28*
จันทบุรี	3.78	-	-	0.36*
ตราด	3.42	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 25 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากรในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		3.86	3.94	3.53
ระยอง	3.86	-	0.08	0.33*
จันทบุรี	3.94	-	-	0.41*
ตราด	3.53	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 26 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากรในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านการส่งเสริมอาชีพ

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		3.81	3.77	3.47
ระยอง	3.81	-	0.04	0.34*
จันทบุรี	3.77	-	-	0.30*
ตราด	3.47	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 27 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามเขตจังหวัด จังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เขตจังหวัด	\bar{X}	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		3.97	3.92	3.38
ระยอง	3.97	-	0.05	0.59*
จันทบุรี	3.92	-	-	0.54*
ตราด	3.38	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 28 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำแนกตามเขตจังหวัด โดยบุคลากรในจังหวัดระยองกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดระยองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยจังหวัดจันทบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดตราด ส่วนจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และเขตจังหวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีงบประมาณ 2557 จำนวน 12,035 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 388 คน ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 3,952 คน และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7,695 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีงบประมาณ 2557 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้เขตจังหวัดเป็นชั้นในการแบ่ง โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 370 คน ประกอบด้วย บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จำนวน 180 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 132 คน จังหวัดตราด จำนวน 58 คน ซึ่งเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) โดยให้แต่ละข้อเป็น 5 ระดับ จากมากไปหาน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 370 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่ของข้อมูล และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย ร้อยละ 57.00 มีประสบการณ์ทำงานมาก ร้อยละ 43.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 78.60 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 21.40 และกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเขตจังหวัดระยอง ร้อยละ 48.60 รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 35.70 และจังหวัดตราด ร้อยละ 15.70 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน และการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน และด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัดโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราดมีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราดโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน การจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้เป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการในการจัดการศึกษา เป็นศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องทั่วถึงประชาชน การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเน้น จัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้อีกด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2552 : 7) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ดา เหนี่ยวพิพัฒน์ (2552 : 87) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเขมรราชู จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเขมรราชู จังหวัดอุบลราชธานี ภาพรวมอยู่ระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อม และศักยภาพ ซึ่งมีทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ โดยมีกฎหมายและระเบียบรองรับรูปแบบการแสดงออกโดยจิตสำนึกของการรับผิดชอบต่อชุมชน ในลักษณะต่าง ๆ ตามเงื่อนไขของแต่ละท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งการเสนอแนะ แนะนำ และร่วมพัฒนาการศึกษา จึงเป็นแนวทางที่สามารถบริหาร

การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น ได้เป็นอย่างดีและทั่วถึง ซึ่งส่งผลให้การจัดการศึกษาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (กาญจนา วัฒนสุนทร. 2556 : 165) สอดคล้องกับงานวิจัยของอุดร บังสูง (2550 : 52 - 53) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการศึกษา ยึดหลักเป็นศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้เอง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับประชาชน อย่างมีคุณภาพและทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ สังคม ชุมชน เป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ. 2549 : 9) สอดคล้องกับงานวิจัยของสันติสุข อยู่สุข (2551 : 95) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม

ระดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัดพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในบริบทที่แตกต่างกันไป แต่ละท้องถิ่นตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ขนาดพื้นที่ รวมทั้งขนาดของจำนวนประชากร ซึ่งการจัดการศึกษาท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารการศึกษาท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ส่งผลให้การจัดการศึกษาท้องถิ่นพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการของคนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 ก : 7) และส่วนด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งการเสนอแนะ แนะนำ และร่วมพัฒนาการศึกษา ซึ่งได้มีการกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ว่าต้องจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริหารทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มีการวางแผนงานบุคคลเพื่อใช้ในการประสานข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในการเสนอพิจารณา สรรหาบุคลากร พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ ค่าตอบแทนเพียงพอและเหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น. 2552 : 4) สอดคล้องกับงานวิจัยของประเมิน ทองพร้อม (2553 : 90) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด จำแนกตามสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคคลภายในและบุคคลภายนอกโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรคำนึงถึง การจัดให้มีบริการการศึกษาตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นเพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการของประชากรที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้น
2. ควรจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่อง หรือทุพพลภาพที่ไม่สามารถ พึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละประเภท



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กรมการปกครองท้องถิ่น. (2547). **ประมวลสาระสำคัญสู่การจัดการศึกษาท้องถิ่น เทศบาล : อนาคต : อบจ. และท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ.** กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). **บันทึกท้องถิ่น 2556.** กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- _____. (2551). **มาตรฐานการส่งเสริมอาชีพ.** กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- _____. (2552). **แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2552 - 2554).** กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- _____. (2553 ก). **เครื่องมือประเมินมาตรฐานการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- _____. (2553 ข). **มาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา วัชรสุนทร. (2556). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : เอ็ดดูมิเดียพับลิชชิง.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2551). **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดบุ๊ค.
- _____. (2553). **อนาคต. ในกระบวนทัศน์ใหม่ : พัฒนาสร้างเครือข่าย และเสริมความเข้มแข็ง.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นนิตย์ โสพุทธอ่อน. (2550). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง.** เชียงใหม่ : สิริลักษณ์การพิมพ์.
- ตะวัน พันธุ์ศรี. (2552). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครศรีธรรมราช : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- ทำนอง ภูเก็ดพิมพ์. (2551). แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://gotoknow.org/blog/mathu/334443>. 12 มกราคม 2553.
- ธนิดา สิงห์พันธ์. (2552). การมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจรงค์ แสงสุกาว. (2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประชุม สุวดีดี. (2551). การตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ประเมิน ทองพร้อม. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปริญนุช สุขบุญมาก. (2552). สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอสัตหีบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ค. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2548). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : อูษาการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ
- ภูรินทร์ นิยมนา. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณฑล เอกอัครพันธ์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา : ตลาดน้ำตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต. (2553 ก). การจัดการศึกษา : โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย.

กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.

_____. (2553 ข). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.

ลัดดา เหนี่ยวพิพัฒน์. (2552). การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

วรากรณ์ สามโกเศศ. (2551). รายงานผลการประชุมสัมมนา เป้าหมายและยุทธศาสตร์การศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภา.

วิทยากร เชียงกุล. (2551). สถานะการศึกษาไทย ปี 50/51 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.

วุฒิสาร ตันไชย. (2552). ยุทธศาสตร์การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

วันชัย โกศลละสุต. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www/krukeng/ob.tc>. 25 กุมภาพันธ์ 2553.

ศศิวิมล จุลคิดปี่. (2551). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศกุนต์ สายบุญลี. (2547). “ลืมหือยังการมีส่วนร่วม,” พัฒนาชุมชน. 5 (3) : 55 - 56.

สนิท จรอนันต์. (2551). การจัดการศึกษาในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมยศ นาวิการ. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://gotoknow.org/blog/mathu/334443>. 21 มกราคม 2553.

สมเจต วิลัยสูงเนิน. (2551). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สมเดช สีแสง. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://gotoknow.org/blog/mathu/334443>. 3 มกราคม 2553.

สุรพล บุญลือ. (2557). ทำอย่างไร ทำไมต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://kmutt.ac.th/organization/Education>. 9 มีนาคม 2557.

- สุวรรณรัตน์ ใจเจริญ. (2551). การนำเสนอกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สันติสุข อยู่สุข. (2551). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอป่องทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุตรธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ. (2549). คู่มือการปฏิบัติงาน การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็ก 3-5 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2550). แนวทางการดำเนินงานขององค์กรบุคคลและการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2557). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษา ปีงบประมาณ 2557. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2550). มาตรฐานการศึกษาตัวบ่งชี้และหลักเกณฑ์พิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). รายงานผลการวิจัยเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. (2549). แผนนโยบายการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 15 ปี. กรุงเทพฯ : กรมฯ
- สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2552). แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- _____. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมศูนย์เยาวชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

- สำนักมาตรฐานการศึกษา. (2548). **ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน**. กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. พรินติ้ง.
- อकिन รพีพัฒน์. (2547). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และ วัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- อุคร บัวสูง. (2550). **การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Best, J.W. and Kahn, J.V. (1993). **Research in Education**. 7 th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Cohen , J.M. and Uphoff. (1997). **N.T. Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation**. Rural Development Committee Center for International Studies : Cornell University.
- Cronbach. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. Tokyo : Tosho Insatsu.
- Danial, W. (1967). **A Comparative Survey of Local Government and Administration**. Bangkok : Institute of Public Administration Thammasat University.
- Delancy, R. (2000). "Parent Participation in District-evel Curriculum Decision Decision-Making : A Year in the Life of a School District," **Proquest Digital Dissertation**. 60 (7) : 2349.
- Formnaroff, A. (1980). "Community Involmtent in Health System for Primary Health Care," **Geneva : World Health Organization**. 73 (9) : 255.
- Gold, S. E. (2000). "Community Organizing at a Neighborhood High School : Promises and Dilemmas in Building Parent-Educator Partnership and Collaborations," **Proquest Digital Dissertation**. 60 (7) : 295.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (March 1970). "Determining Sample Size For Research Activities," **Educational And Psychological Measurement**. 30 (3) : 607 - 610.
- McCarthy, W. (1971). "Opinion of People Local Education Management in Ohio," **Dissertation Abstract International**. 60 (7) : 101 - 105.
- Pryor, J. (2005). "Can Community Participation Mobilise Social Capital for Improvement of Rural Schooling? A Case Study From Ghana," **Journal of Taylor and Francis**. 35 (4) : 193 - 203.



ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี



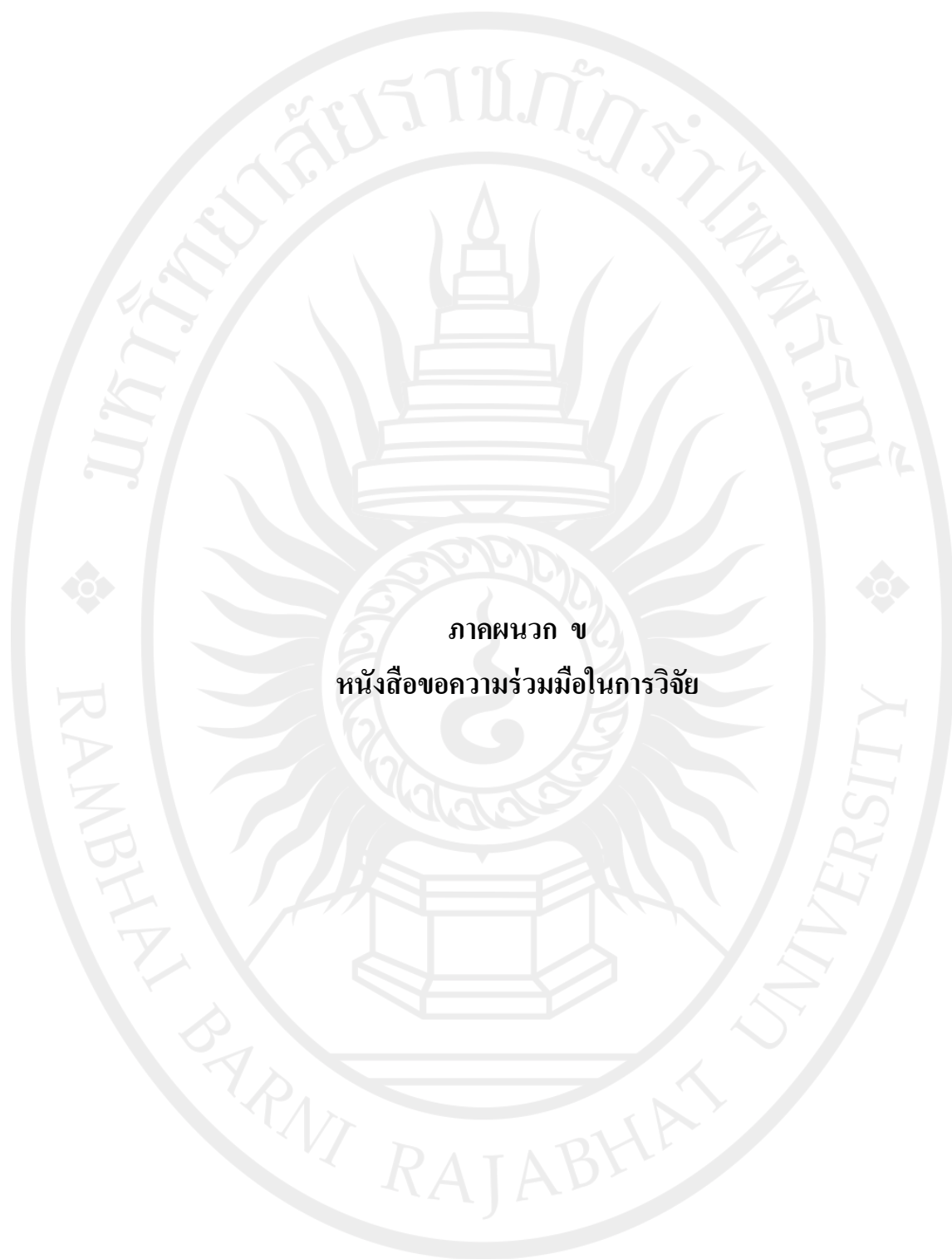
ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ พัฒนกุลชัย อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นายอุทิศ สุจิระสกุล เลขานุการนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดจันทบุรี
3. นายนิรุช นิชมสมาน นายกเทศมนตรี
เทศบาลตำบลบ้านค่ายพัฒนา
4. นายปราโมทย์ คุณละมพะ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสมิง
5. นางสาวสมสุข ไหมด้วง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาฯ
เทศบาลตำบลเขาสมิง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี



ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๘๘



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวพรรณรณห์ ดิงห์สุรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ดร.สุรียมาศ สุขกลี เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษา สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๘๘



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอุทิศ สุจิระสกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวพชรภรณ์ สิงห์สุรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ดร.สุริย์มาส สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๑๒.๑๓/ว ๐๘๘



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายนิรุช นิยมสมาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวพรภรณ์ สิงห์สุรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ดร.สุรีย์มาศ สุขกิติ เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๘๘



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายปราโมทย์ คุณละถัมพะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวพชรภรณ์ สิงห์สุรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๘๘



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวสมสุข ใหม่ค้วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวพชรภรณ์ สิงห์สุรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐศักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษา สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๘๕



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี. ๒๒๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

เนื่องด้วย นางสาวพชรภรณ์ สิงห์สุรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ นักศึกษาขอแนบบทแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๕๐



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

เนื่องด้วย นางสาวพชรภรณ์ สิงห์สุรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ จำเป็นต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรองค์กรบริหาร ส่วนท้องถิ่นของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

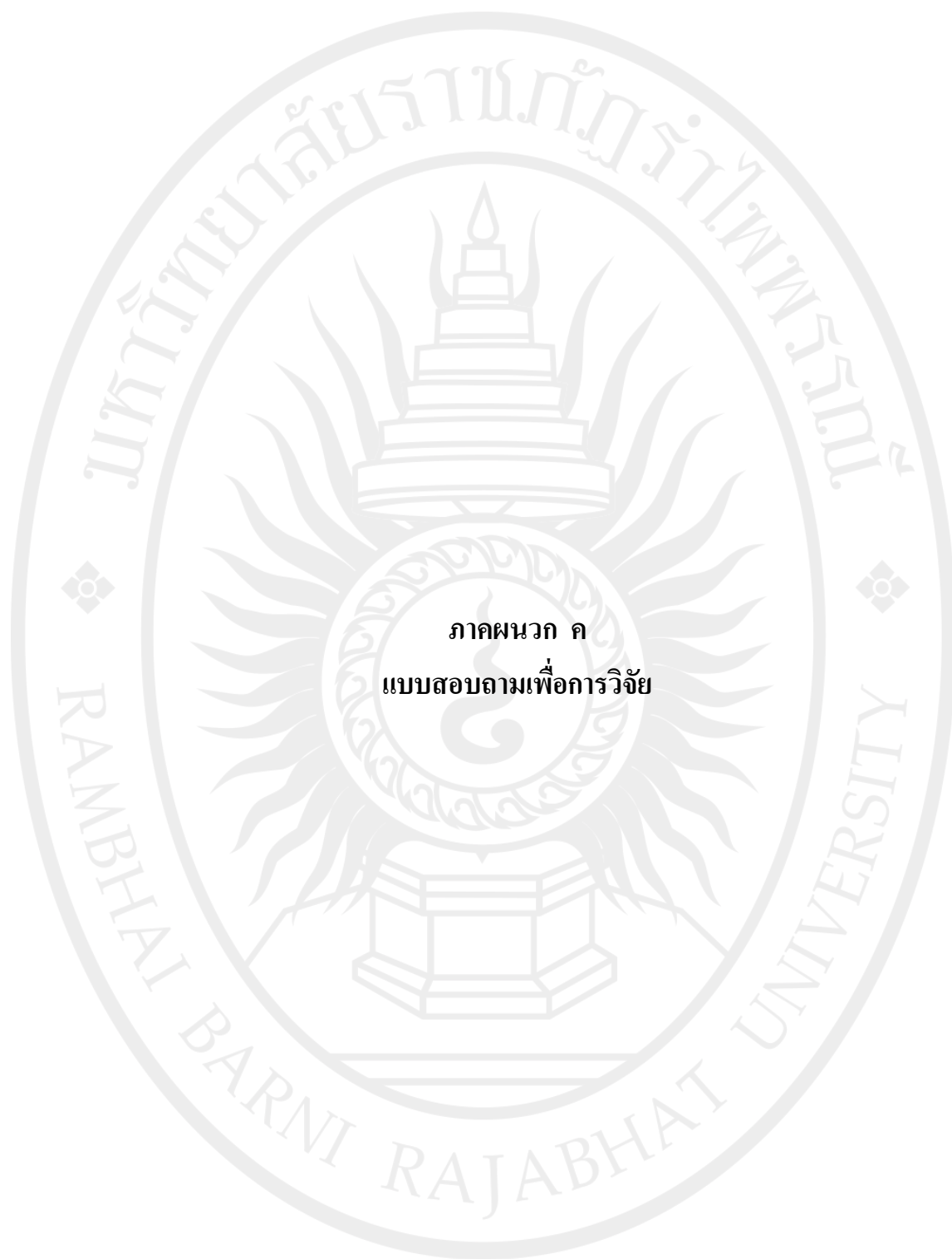
โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี



ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวพรรณกรณิ์ ลิงห์สุรี

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....ปี

2. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

3. เขตจังหวัดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัด

() ระยอง

() จันทบุรี

() ตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ขอให้ท่านพิจารณาว่ามีส่วนร่วมในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมเพียงช่องเดียว โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- | | | |
|---|---------|----------------------------------|
| 5 | หมายถึง | บุคลากรมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | บุคลากรมีส่วนร่วมระดับมาก |
| 3 | หมายถึง | บุคลากรมีส่วนร่วมระดับปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | บุคลากรมีส่วนร่วมระดับน้อย |
| 1 | หมายถึง | บุคลากรมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด |

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน							
1.	ร่วมจัดให้มีบริการการศึกษาได้ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น						
2.	ร่วมเร่งรัดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้ส่งบุตรหรือบุคคลในความดูแลได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและนอกเหนือจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามความพร้อมของครอบครัว						
3.	ร่วมส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม						
4.	ร่วมจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องหรือทุพพลภาพที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาที่เหมาะสม						
5.	ร่วมจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้						

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การจัดการศึกษาปฐมวัย							
6.	ร่วมส่งเสริมให้ผู้เรียนนำทักษะที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน						
7.	ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ กิจกรรมตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน						
8.	ร่วมดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความสามารถในการเลี้ยงดู การจัดการศึกษาปฐมวัย						
9.	ร่วมส่งเสริมให้ผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม						
คุณภาพมาตรฐานการศึกษา							
10.	ร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
11.	ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ						
12.	ร่วมจัดระบบบริหารและสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพ						
13.	ร่วมติดตามและตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา						
14.	ร่วมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
ระบบบริหารและการจัดการศึกษา							
15.	ร่วมการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐ						
16.	ร่วมปรับปรุง แก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และเสนอแนะข้อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อการบริหารการจัดการศึกษาท้องถิ่น						
17.	ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
18.	ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา						
19.	ร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระ ในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา						
ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา							
20.	ร่วมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						
21.	ร่วมกับสถานศึกษาวางแผนงานด้านบุคลากร ทางการศึกษา						
22.	ร่วมจัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริม พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา						
23.	ร่วมจัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผล การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง						
24.	ร่วมจัดตั้งชมรม ครูและบุคลากรทางการศึกษา						
หลักสูตร							
25.	ร่วมกับสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น						
26.	ร่วมกับสถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งในรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบ						
27.	ร่วมติดตามประเมินผล หลักสูตรที่จัดทำขึ้น						
28.	ร่วมปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่จัดทำขึ้น						
29.	ร่วมจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล						
กระบวนการเรียนรู้							
30.	ร่วมจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ที่เน้นความรู้ คู่คุณธรรม						

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
31.	ร่วมจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน						
32.	ร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน						
33.	ร่วมประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการ การร่วมกิจกรรมและ ความประพฤติดของผู้เรียน						
34.	ร่วมจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม บรรยากาศ สื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ได้ตลอดเวลา						
ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา							
35.	ร่วมจัดสรร วางแผน สนับสนุน อุดหนุน ทรัพยากร ทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษา						
36.	ร่วมจัดตั้งกองทุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา						
37.	ร่วมติดตามตรวจสอบ งบประมาณและทรัพยากร สำหรับการจัดการศึกษา						
38.	ร่วมระดมงบประมาณและทรัพยากร สำหรับการจั ดการศึกษา						
39.	ร่วมสร้างแรงจูงใจให้บุคคล ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณและ ทรัพยากรสำหรับการจัดการศึกษา						
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา							
40.	ร่วมพัฒนาความสามารถของบุคลากรในด้าน เทคโนโลยีการศึกษา						
41.	ร่วมส่งเสริม พัฒนาเทคโนโลยีด้านการศึกษา						
42.	ร่วมจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
43.	ร่วมติดตาม ประเมินผล การใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา						

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน							
44.	ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬา ออกกำลังกาย และแหล่งเรียนรู้						
45.	ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬา						
46.	ร่วมจัดตั้งและสนับสนุน ให้มีชมรม องค์กรเกี่ยวกับ กีฬาและนันทนาการ						
47.	ร่วมปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน						
48.	ร่วมสนับสนุน เผยแพร่ ความรู้ และสร้างจิตสำนึก ด้านกีฬาให้กับเด็กและเยาวชน						
การส่งเสริมอาชีพ							
49.	ร่วมจัดทำ สำรวจ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น						
50.	ร่วมส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านอาชีพ						
51.	ร่วมระดมทุนและรวมกลุ่มผู้ประกอบการที่มีอาชีพ ในลักษณะเดียวกัน						
52.	ร่วมพัฒนา มาตรฐานสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์						
53.	ร่วมจัดตั้ง และพัฒนาระบบเครือข่ายด้านการตลาด						
54.	ร่วมเผยแพร่ ถ่ายทอด ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ท้องถิ่น ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน						
55.	ร่วมจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น						
56.	ร่วมจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร ในการดูแล รักษา ฟื้นฟู ประเพณีท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ						
57.	ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น						
58.	ร่วมอนุรักษ์ ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น						



ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 29 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน								
1. ร่วมจัดให้มีบริการการศึกษาได้ ตามเหมาะสมและความต้องการ ภายในท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ร่วมเร่งรัดให้บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหรือบุคคล ในความดูแลได้เข้ารับการศึกษา ภาคบังคับ และนอกเหนือจาก การศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ร่วมส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ในการ อบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ และสามารถจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4. ร่วมจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความบกพร่อง หรือทุพพลภาพ ที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ ไม่มีผู้ดูแลให้มีสิทธิและโอกาส ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 29 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
การจัดการศึกษาปฐมวัย								
5. ร่วมจัดการศึกษาปฐมวัย ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. ร่วมส่งเสริมให้ผู้เรียนนำทักษะ ที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ การเรียนรู้กิจกรรม ตาม ความสามารถของผู้เรียนแต่ละ คน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. ร่วมดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ชุมชน หรือ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการเลี้ยงดู การจัดการศึกษา ปฐมวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. ร่วมส่งเสริมให้ผู้จัดการศึกษา ปฐมวัยมีความรู้ความสามารถ ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
คุณภาพมาตรฐานการศึกษา								
10. ร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

11. ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและ
สถานศึกษา จัดให้มีระบบการ
ประกันคุณภาพภายในและ
ระบบการประกันคุณภาพ +1 +1 +1 +1 +1 5 1.00 ใช้ได้

ตาราง 29 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5			
12. ร่วมจัดระบบบริหารและ สารสนเทศด้านการ ประกันคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13. ร่วมติดตามและตรวจสอบ คุณภาพทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14. ร่วมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้กับบุคลากร และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ระบบบริหารและการจัดการศึกษา								
15. ร่วมการเตรียมความพร้อม ในการรับการถ่ายโอนการจัด การศึกษาจากรัฐ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16. ร่วมปรับปรุง แก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และเสนอแนะ ข้อปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ให้เอื้อต่อการบริหารการจัด การศึกษาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

หลักสูตร

25.	ร่วมกับสถานศึกษาจัดทำ หลักสูตรแกนกลางและ หลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26.	ร่วมกับสถานศึกษาจัดให้มีการ เทียบโอนผลการเรียน ทั้งใน รูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 29 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล	
	1	2	3	4	5				
27. ร่วมติดตามประเมินผลหลักสูตร ที่จัดทำขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
28. ร่วมจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
29. ร่วมปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรที่จัดทำขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
กระบวนการเรียนรู้									
30. ร่วมจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ที่เน้นความรู้ คู่คุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
31. ร่วมจัดการศึกษาให้สอดคล้อง กับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
32. ร่วมส่งเสริมความเข้มแข็ง ของชุมชน โดยจัดกระบวนการ เรียนรู้ภายในชุมชน และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

33.	ร่วมประเมินผู้เรียนโดยพิจารณา จากพัฒนาการ การร่วมกิจกรรม และความประพฤติของผู้เรียน	+1	0	+1	+1	+1	+5	0.80	ใช้ได้
34.	ร่วมจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม บรรยากาศ สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ได้ตลอดเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 29 (ต่อ)

	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล	
	1	2	3	4	5				
ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา									
35.	ร่วมจัดสรร วางแผน สนับสนุน อุดหนุน ทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36.	ร่วมจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37.	ร่วมติดตามตรวจสอบ งบประมาณ และทรัพยากร สำหรับการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38.	ร่วมระดมงบประมาณและ ทรัพยากร สำหรับการจัด การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39.	ร่วมสร้างแรงจูงใจให้บุคคล ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในด้าน งบประมาณและทรัพยากร สำหรับการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

40.	ร่วมพัฒนาความสามารถของบุคลากรในด้านเทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41.	ร่วมส่งเสริม พัฒนาเทคโนโลยีด้านการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42.	ร่วมจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 29 (ต่อ)

	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	1	2	3	4	5				
43.	ร่วมติดตาม ประเมินผล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน									
44.	ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬา ออกกำลังกาย และแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45.	ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีการแข่งขันกีฬา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46.	ร่วมจัดตั้งและสนับสนุนให้มีชมรม องค์กรเกี่ยวกับกีฬา และนันทนาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47.	ร่วมปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

48.	ร่วมสนับสนุน เผยแพร่ ความรู้ และสร้างจิตสำนึก ด้านกีฬา ให้กับเด็กและเยาวชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมอาชีพ									
49.	ร่วมจัดทำ สำรวจ รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50.	ร่วมส่งเสริมให้ประชาชน ได้รับการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ ด้านอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 29 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล	
	1	2	3	4	5				
51.	ร่วมระดมทุนและรวมกลุ่ม ผู้ประกอบการที่มีอาชีพ ในลักษณะเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52.	ร่วมพัฒนา มาตรฐานสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
53.	ร่วมจัดตั้ง และพัฒนาระบบ เครือข่ายด้านการตลาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น									
54.	ร่วมเผยแพร่ ถ่ายทอด ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ท้องถิ่น ให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
55.	ร่วมจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม ท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

56.	ร่วมจัดสรรงบประมาณ และ ทรัพยากร ในการดูแล รักษา ฟื้นฟู ประเพณีท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
57.	ร่วมจัดกิจกรรม ส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
58.	ร่วมอนุรักษ์ ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้



ภาคผนวก จ
คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 30 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ด้าน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1.	0.70
	2.	0.70
	3.	0.56
	4.	0.65
การจัดการศึกษาปฐมวัย	5.	0.69
	6.	0.61
	7.	0.77
	8.	0.75
	9.	0.76
คุณภาพมาตรฐานการศึกษา	10.	0.73
	11.	0.33
	12.	0.35
	13.	0.81
	14.	0.83
ระบบบริหารและการจัดการศึกษา	15.	0.81
	16.	0.69
	17.	0.77
	18.	0.78
	19.	0.77
ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา	20.	0.84
	21.	0.83
	22.	0.79
	23.	0.77
	24.	0.65
หลักสูตร	25.	0.81
	26.	0.81

ตาราง 30 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
	27.	0.82
	28.	0.77
	29.	0.80
กระบวนการเรียนรู้	30.	0.76
	31.	0.77
	32.	0.87
	33.	0.80
	34.	0.83
ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	35.	0.80
	36.	0.47
	37.	0.37
	38.	0.78
	39.	0.78
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	40.	0.81
	41.	0.70
	42.	0.65
	43.	0.35
การส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็ก เยาวชน	44.	0.78
	45.	0.79
	46.	0.81
	47.	0.77
	48.	0.80
การส่งเสริมอาชีพ	49.	0.78
	50.	0.83
	51.	0.81
	52.	0.48

ตาราง 30 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
	53.	0.65
การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	54.	0.77
	55	0.80
	56	0.69
	57	0.72
	58	0.78

ค่าอำนาจจำแนก รายข้อของแบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยองจันทบุรี และตราด อยู่ระหว่าง 0.33 - 0.84



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวพชรภรณ์ สิงห์สุรี
วัน เดือน ปีเกิด	21 พฤษภาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอพระโขนง จังหวัดกรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 78 ตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประณีตวิทยาคม จังหวัดตราด
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม (วิทย์-คณิต) จังหวัดตราด
พ.ศ. 2546	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สถิติประยุกต์) สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี